



هیئت رزمندگان اسلام



# هیئت در جنگ

— ♦ معاونت فرهنگی در میدان ولیعصر (عج) ♦ —



## بسمه تعالی

### هیئت در جنگ

#### معاونت فرهنگی در میدان حضرت ولی عصر (عج)

#### مستند فعالیت‌های موکب فرهنگی هیأت رزمندگان اسلام در دوران جنگ و مقاومت

#### پیشگفتار

در روزگاری که میدان‌های نبرد تنها در جبهه‌های نظامی معنا نمی‌یابند و عرصه فرهنگ، رسانه، خدمت و تبیین نیز بخشی از میدان اصلی مقاومت به شمار می‌آید، هیأت رزمندگان اسلام با اتکا به ایمان، اخلاص، همت مردمی و نگاه فرهنگی و اجتماعی، در میدان حضرت ولی عصر (عج) اقدام به برپایی و توسعه موکبی فرهنگی کرد که در مدت فعالیت خود، به صحنه‌ای زنده از عبادت، خدمت، گفت‌وگو، همدلی، آگاهی‌بخشی و ارتباط مستقیم با مردم تبدیل شد.

فعالیت این موکب از ۲۰ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵ آغاز شد و تا ۲۴ خردادماه ۱۴۰۵، طی ۳۵ شب ادامه یافت. این مجموعه در ابتدا با رویکرد توزیع اقلام خوراکی و ارائه خدمات پذیرایی فعالیت می‌کرد، اما با آغاز برنامه‌ریزی‌های فرهنگی و اجرایی، به تدریج به موکبی فرهنگی، معرفتی، اجتماعی و مردمی تبدیل شد.

در این مسیر، فضا سازی و هویت‌بخشی به محیط موکب، برپایی نماز جماعت و پخش اذان، برگزاری میزهای گفت‌وگو و مشاوره، انجام مصاحبه با استادان و کارشناسان، ارائه خدمات پزشکی، برگزاری نمایشگاه و فروش کتاب، فعالیت‌های قرآنی و مهدوی، برنامه‌های ویژه کودک و نوجوان، مسابقات فرهنگی و معرفتی، کتابت قرآن کریم، فعالیت‌های اجتماعی و تعامل با موکب اهالی استان دیالی عراق، تنها بخشی از مجموعه اقداماتی بود که در این موکب دنبال شد.

این موکب صرفاً یک محل برای پذیرایی و توزیع نذورات نبود؛ بلکه تلاش شد در قلب یکی از میدان‌های پرتردد شهر، فضایی برای ارتباط مستقیم با مردم و ارائه خدمات فرهنگی، معرفتی و اجتماعی شکل گیرد. توسعه موکب از ۲ دهنه به ۸ دهنه نیز متناسب با افزایش برنامه‌ها و ظرفیت فعالیت‌های آن انجام شد.

کتابچه حاضر با هدف ثبت منظم و مستند این فعالیت‌ها تدوین شده است تا تصویری روشن از روند شکل‌گیری، توسعه و فعالیت موکب فرهنگی میدان حضرت ولی عصر (عج) در اختیار فعالان فرهنگی، پژوهشگران و سایر مخاطبان قرار گیرد.

## فصل اول: آغاز یک حرکت فرهنگی

فعالیت موکب فرهنگی میدان حضرت ولی عصر (عج) از ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۵ آغاز شد. نقطه آغاز این مسیر، تبدیل یک موکب با رویکرد توزیع خوراکی و خدمات پذیرایی به مجموعه‌ای با مأموریت فرهنگی، معرفتی و اجتماعی بود.

در نخستین مرحله، آماده‌سازی و فضا سازی موکب در دستور کار قرار گرفت. نصب تصاویر شهدا، نصب کتیبه هیأت رزمندگان اسلام، تأمین و سامان‌دهی سیستم روشنایی، برق و سایر زیرساخت‌های مورد نیاز، از جمله اقدامات اولیه برای شکل‌گیری این فضای فرهنگی بود.

نصب تصاویر شهدا علاوه بر ایجاد هویت بصری برای موکب، تلاش داشت یاد و نام شهدا و فرهنگ ایثار و مقاومت را در فضای عمومی میدان زنده نگه دارد. همچنین با نصب کتیبه هیأت رزمندگان اسلام و ایجاد نظم و هویت مشخص برای محیط، زمینه برای اجرای برنامه‌های فرهنگی و مذهبی فراهم شد.

این مرحله، آغاز مسیری بود که در ادامه از یک موکب محدود خدماتی فراتر رفت و به مجموعه‌ای متنوع از فعالیت‌های فرهنگی، مذهبی، اجتماعی و مردمی تبدیل شد.



## فصل دوم: توسعه موکب؛ هویت بصری و فضای معنوی موکب

با آغاز فعالیتهای فرهنگی و افزایش برنامه‌ها، فضای اولیه موکب پاسخگوی ظرفیت مورد نیاز نبود. به همین دلیل، موکب از ۲ دهنه به ۸ دهنه توسعه یافت. این توسعه تنها یک افزایش فیزیکی نبود، بلکه متناسب با گسترش مأموریت و افزایش تنوع فعالیتهای موکب انجام شد. ایجاد فضای بیشتر، امکان اختصاص بخش‌های جداگانه برای برنامه‌های فرهنگی، قرآنی، مشاوره‌ای، کودک و نوجوان، نمایشگاه کتاب و سایر فعالیتهای را فراهم کرد. پس از توسعه، فضا سازی موکب دوم نیز انجام شد و در آن نصب تصاویر شهدا، کتیبه هیأت رزمندگان اسلام، تأمین نور، برق و دیگر زیرساخت‌های اجرایی مورد توجه قرار گرفت.

به این ترتیب، توسعه فیزیکی موکب در کنار توسعه محتوایی آن پیش رفت و فضای جدید امکان ارتباط گسترده‌تر با مخاطبان و اجرای منظم‌تر برنامه‌ها را فراهم کرد. فضا سازی موکب بخش مهمی از هویت فرهنگی آن را شکل می‌داد. نصب تصاویر شهدا، کتیبه هیأت رزمندگان اسلام، نورپردازی و تأمین زیرساخت‌های لازم، محیط موکب را از یک فضای صرفاً خدماتی به محیطی با هویت فرهنگی و معنوی تبدیل کرد. این فضا سازی صرفاً با هدف زیبایی ظاهری انجام نشد، بلکه هر یک از عناصر موجود در محیط موکب، حامل پیامی فرهنگی بود. تصاویر شهدا و نشانه‌های دینی و انقلابی، مخاطبان را با فرهنگ ایثار، شهادت و ارزش‌های دینی و انقلابی پیوند می‌داد. در کنار فضا سازی، پخش صوت، نواهای مذهبی و حماسی و محتوای مناسبی نیز به ایجاد فضای فرهنگی در میدان کمک کرد. این برنامه‌ها علاوه بر ایجاد حال و هوای معنوی، بستری برای معرفی فعالیتهای و ظرفیتهای هیأت رزمندگان اسلام نیز فراهم ساخت.



## فصل سوم: موکب؛ محل عبادت و اجتماع

یکی از اقدامات مستمر موکب، پخش اذان و فراهم کردن زمینه برگزاری نماز جماعت مغرب و عشاء در میدان حضرت ولی عصر (عج) بود.

با توجه به حضور مردم در میدان، تلاش شد نماز جماعت به عنوان یکی از محورهای اصلی فعالیت‌های مذهبی موکب برگزار شود و محیط موکب علاوه بر محل ارائه خدمات، به فضایی برای عبادت و اجتماع مردم تبدیل شود.

پخش نواهای مذهبی و حماسی و محتوای متناسب با مناسبت‌های مختلف نیز در کنار برگزاری نماز جماعت، به شکل‌گیری فضای معنوی در میدان کمک کرد.

بدین ترتیب، موکب در کنار فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی، نقش خود را به عنوان محلی برای ترویج نماز، ذکر، معنویت و اجتماع مردمی ایفا کرد.



## فصل چهارم: گفت‌وگو، مشاوره و ارتباط مستقیم با مردم

یکی از بخش‌های مهم فعالیت موکب، برگزاری میزهای گفت‌وگو و ارائه مشاوره‌های تخصصی بود.

در این بخش، کارشناسان در حوزه‌های مختلف از جمله مسائل مذهبی، روان‌شناسی، جمعیت و موضوعات اجتماعی در موکب حضور پیدا کردند و به صورت مستقیم و چهره‌به‌چهره با مردم گفت‌وگو کردند.

هدف از این بخش، ایجاد فضایی برای پاسخ‌گویی به دغدغه‌ها و پرسش‌های مخاطبان و برقراری ارتباط مستقیم میان مردم و کارشناسان بود. به این ترتیب، فعالیت فرهنگی موکب تنها به ارائه برنامه‌های عمومی محدود نماند و امکان تعامل و گفت‌وگوی تخصصی با مردم نیز فراهم شد.

در کنار میزهای مشاوره، مصاحبه با استادان و کارشناسان نیز با موضوعات مورد نیاز جامعه انجام گرفت. خانواده، فرزندآوری، جمعیت و مسائل مرتبط با خانواده و جامعه از جمله موضوعات مورد توجه در این گفت‌وگوها بود.

این مصاحبه‌ها علاوه بر استفاده از ظرفیت کارشناسان، زمینه‌ای برای تولید محتوای فرهنگی و تبیینی و معرفی فعالیت‌های موکب فراهم کرد.



## فصل پنجم: کتاب و کتاب‌خوانی؛ برنامه‌های فرهنگی و مسابقات مناسبتی

کتاب و کتاب‌خوانی یکی از محورهای اصلی فعالیت‌های فرهنگی موکب بود. در همین راستا، نمایشگاه کتاب در فضای موکب برپا شد و ضمن عرضه و فروش کتاب، بخشی از کتاب‌ها نیز به صورت رایگان در اختیار مردم قرار گرفت. هدف از این اقدام، فراهم کردن دسترسی آسان‌تر مخاطبان به محتوای فرهنگی و معرفتی و تشویق مردم به مطالعه بود.

در ادامه، بخشی از کتاب‌های ارائه‌شده در برنامه مسابقه معرفتی «معرفت امام علی (ع)» مورد استفاده قرار گرفت. کتاب و محتوای مسابقه به صورت رایگان در اختیار مردم قرار گرفت و مخاطبان پس از مطالعه، در مسابقه شرکت کردند. در مجموع حدود ۱۴۰۰ نفر در این مسابقه شرکت کردند. این برنامه یکی از گسترده‌ترین فعالیت‌های مشارکت‌محور موکب بود و زمینه‌ای برای مطالعه و آشنایی بیشتر مخاطبان با معارف امیرالمؤمنین حضرت علی (ع) فراهم کرد.

همچنین بخشی از برگزیدگان این مسابقه در ادامه از ظرفیت تعامل با مواکب اهالی دیالی عراق برای اعزام به عتبات عالیات بهره‌مند شدند. در طول فعالیت موکب، مسابقات فرهنگی و معرفتی مختلفی با محوریت موضوعات دینی، اجتماعی و مناسبتی برگزار شد.

یکی از این برنامه‌ها، مسابقات مرتبط با پیام‌های مقام معظم رهبری بود که طی ۵ شب برگزار شد و حدود ۲۵۰ نفر در آن شرکت کردند. همچنین هم‌زمان با مناسبت‌های مختلف، مسابقات فرهنگی و معرفتی متناسب با هر مناسبت برگزار شد. از جمله این مناسبت‌ها می‌توان به روز مباهله، سالروز ازدواج حضرت علی (ع) و حضرت زهرا (س)، عید غدیر و دیگر مناسبت‌های مرتبط اشاره کرد. این مسابقات در مجموع طی ۳۰ شب برگزار شد و حدود ۳۰۰ نفر در آن شرکت کردند. هدف از این برنامه‌ها آن بود که مناسبت‌های مذهبی و فرهنگی از حالت صرفاً تقویمی خارج شده و به فرصتی برای مطالعه، مشارکت و آشنایی بیشتر مردم با معارف دینی و وقایع تاریخی تبدیل شوند.



## فصل ششم: فعالیت‌های قرآنی و مهدوی

فعالیت‌های قرآنی از دیگر محورهای مهم برنامه‌های موبک بود. مسابقات قرآنی ویژه نوجوانان و بزرگسالان در رشته‌های مختلف برگزار شد که شامل حفظ ۱۰ سوره، حفظ ۵ سوره، روان‌خوانی قرآن کریم و مفاهیم قرآنی بود.

این مسابقات طی ۲۰ شب برگزار شد و در مجموع حدود ۵۵۰ نفر در آن شرکت کردند.

هدف از برگزاری این برنامه‌ها، ایجاد فضای قرآنی در میدان و فراهم کردن زمینه مشارکت گروه‌های مختلف سنی در فعالیت‌های مرتبط با قرآن کریم بود.

در ادامه، ظرفیت بنیاد مهدویت نیز در موبک فعال شد و برنامه‌های مرتبط با این حوزه در فضای موبک دنبال شد.

فعالیت بنیاد مهدویت در کنار سایر برنامه‌های معرفتی، موجب شد موضوعات مرتبط با مهدویت نیز در میان طیف متنوعی از برنامه‌های فرهنگی موبک مورد توجه قرار گیرد.

## فصل هفتم: فعالیت‌های ویژه کودک و نوجوان

یکی از بخش‌های مورد توجه در طراحی فعالیت‌های موبک، ایجاد زمینه حضور و مشارکت کودکان و نوجوانان بود.

در همین راستا، غرفه‌های ویژه کودک، نقاشی و فعالیت‌های متناسب با این گروه سنی راه‌اندازی شد تا خانواده‌هایی که همراه با کودکان خود در میدان حضور داشتند، امکان استفاده از برنامه‌های متناسب با سن فرزندان خود را داشته باشند. این فعالیت‌ها تلاش داشت ارتباط کودکان با فضای فرهنگی و دینی را در محیطی جذاب و متناسب با گروه سنی آنان شکل دهد و مشارکت مخاطبان را از تماشای برنامه‌ها به حضور و فعالیت مستقیم ارتقا دهد.



## فصل هشتم: کتابت قرآن کریم توسط مردم

یکی دیگر از فعالیت‌های فرهنگی و معنوی موکب، فراهم کردن امکان کتابت قرآن کریم توسط عموم مردم بود.

در این برنامه، مخاطبان می‌توانستند در فرآیند کتابت قرآن کریم مشارکت کنند و به صورت مستقیم در یک فعالیت فرهنگی و معنوی حضور داشته باشند.

این برنامه از جمله اقداماتی بود که مشارکت مخاطب را از حضور و تماشای برنامه‌ها فراتر می‌برد و مردم را به یکی از عناصر فعال فعالیت فرهنگی تبدیل می‌کرد.



## فصل نهم: تعامل با مواكب اهالی دیالی عراق

یکی از ابعاد قابل توجه فعالیت موکب، ارتباط و تعامل با مواكب اهالی دیالی عراق بود.

این ارتباط، زمینه همکاری میان مجموعه‌های فرهنگی و مردمی ایران و عراق را فراهم کرد و در ادامه، اقداماتی برای اعزام گروه‌هایی از برگزیدگان و زوج‌های جوان به عتبات عالیات صورت گرفت.

در همین راستا، مقدمات اعزام ۶ زوج جوان، شامل عروس و داماد، و ۹ نفر از برگزیدگان مسابقه کتاب‌خوانی «معرفت امام علی (ع)» به عتبات عالیات با هماهنگی مسئولان موکب اهالی دیالی عراق پیگیری و انجام شد.

این تعامل، علاوه بر ایجاد ارتباط میان دو مجموعه مردمی، زمینه‌ای برای تقویت پیوندهای فرهنگی و مذهبی میان مردم ایران و عراق فراهم کرد و ظرفیت موکب‌داری را به عرصه‌ای فراتر از مرزهای جغرافیایی گسترش داد.





## فصل دهم: ثبت نام زائران اولی برای اعزام به عتبات عالیات

یکی دیگر از اقدامات مورد استقبال مردم، ثبت نام از افرادی بود که تاکنون توفیق زیارت عتبات عالیات را پیدا نکرده بودند.

در این طرح، حدود ۳۰۰ نفر از زائران اولی برای اعزام رایگان به عتبات عالیات ثبت نام شدند و هماهنگی های لازم با مسئولان موکب اهالی دیالی عراق برای پیگیری این موضوع انجام گرفت.

این اقدام در کنار سایر فعالیت های فرهنگی و اجتماعی موکب، جلوه ای از خدمت رسانی مردمی و تلاش برای فراهم کردن زمینه زیارت برای افرادی بود که پیش از این امکان حضور در عتبات عالیات را نداشتند.

## فصل یازدهم: فعالیت های اجتماعی و خدمت رسانی

در کنار برنامه های فرهنگی و مذهبی، ظرفیت کمیته امداد تحت نظر هیأت نیز در موکب فعال شد.

این بخش با رویکرد توجه به مسائل اجتماعی و معیشتی مردم و استفاده از ظرفیت های موجود برای خدمت رسانی به مخاطبان فعالیت کرد.

ترکیب این بخش با خدمات پزشکی، برنامه های مشاوره ای و دیگر فعالیت های اجتماعی، موجب شد موکب در کنار مأموریت فرهنگی خود، بخشی از ظرفیت های خدمت رسانی اجتماعی را نیز در اختیار مردم قرار دهد.

## فصل دوازدهم: تهیه و توزیع جوایز

برای افزایش انگیزه و مشارکت مردم در برنامه ها و مسابقات فرهنگی، تهیه و توزیع جوایز نیز به صورت مستمر انجام شد.

به طور میانگین هر شب حدود ۳۰ نفر از شرکت کنندگان در مجموع برنامه ها جایزه دریافت کردند و در طول دوره فعالیت موکب، مجموعاً حدود ۱۰۵۰ جایزه میان شرکت کنندگان و برگزیدگان توزیع شد.

این جوایز در کنار جنبه تشویقی، به افزایش مشارکت مخاطبان در برنامه های فرهنگی و ایجاد فضای پرنشاط در موکب کمک کرد.

## فصل سیزدهم : خدمت سلامت در کنار فعالیت فرهنگی

در کنار فعالیتهای فرهنگی، مذهبی و اجتماعی، خدمات مرتبط با سلامت نیز در موکب ارائه شد.

در این بخش، با همکاری کلینیک شفق زیر نظر هیأت، فعالیتهای پزشکی و انجام آزمایشهای پزشکی برای مردم انجام گرفت.

ارائه این خدمات، یکی از جلوههای عملی خدمت‌رسانی اجتماعی در موکب بود و نشان داد که فعالیت مجموعه تنها به برنامه‌های فرهنگی و معرفتی محدود نشده و ظرفیتهای موجود برای پاسخ‌گویی به بخشی از نیازهای مردم نیز مورد استفاده قرار گرفته است.



## فصل چهاردهم: حضور و مشارکت نیروهای اجرایی

اجرای مجموعه متنوعی از برنامه‌های فرهنگی، مذهبی، اجتماعی، رسانه‌ای و خدماتی در طول ۳۵ شب، نیازمند حضور مستمر و هماهنگ نیروهای اجرایی بود.

از ۲۰ اردیبهشت‌ماه تا ۲۴ خردادماه ۱۴۰۵، هر شب به طور میانگین ۶ نفر از اعضای معاونت فرهنگی هیأت رزمندگان اسلام در موکب حضور داشتند و در اجرای اقدامات مختلف مشارکت کردند. این نیروها در بخش‌های مختلف از جمله آماده‌سازی و فضا سازی، اجرای برنامه‌ها، ارتباط با مردم، برگزاری مسابقات، امور اجرایی، هماهنگی برنامه‌ها، پشتیبانی و سایر فعالیت‌های مورد نیاز حضور داشتند.

استمرار این حضور طی ۳۵ شب، یکی از عوامل مهم در اجرای منظم برنامه‌ها و حفظ فعالیت مستمر موکب بود.



## جمع‌بندی

موکب فرهنگی میدان حضرت ولی‌عصر (عج) در فاصله ۲۰ اردیبهشت‌ماه تا ۲۴ خردادماه ۱۴۰۵ و طی ۳۵ شب فعالیت مستمر، نمونه‌ای از تلاش برای پیوند دادن خدمت‌رسانی، فعالیت فرهنگی، کار معرفتی، فعالیت اجتماعی و ارتباط مستقیم با مردم در یک فضای عمومی و پرتردد شهری بود.

این حرکت از یک موکب اولیه با رویکرد توزیع اقلام خوراکی آغاز شد و با توسعه فضای فیزیکی از ۲ دهانه به ۸ دهانه، به مجموعه‌ای گسترده از فعالیت‌های فرهنگی، مذهبی، قرآنی، اجتماعی و مردمی تبدیل شد.

در طول این دوره، فضاسازی و هویت‌بخشی به محیط موکب، نصب تصاویر شهدا و کتیبه هیأت رزمندگان اسلام، پخش اذان و برگزاری نماز جماعت مغرب و عشاء، پخش نواهای مذهبی و حماسی، میزهای گفت‌وگو و مشاوره، مصاحبه با استادان و کارشناسان، خدمات پزشکی، فعالیت کمیته امداد، نمایشگاه و فروش کتاب، فعالیت بنیاد مهدویت، غرفه‌های کودک و نقاشی، کتابت قرآن کریم و مجموعه‌ای از مسابقات فرهنگی و معرفتی برگزار شد.

مسابقه «معرفت امام علی (ع)» با مشارکت حدود ۱۴۰۰ نفر، مسابقات قرآنی با مشارکت حدود ۵۵۰ نفر طی ۲۰ شب، مسابقات پیام‌های مقام معظم رهبری با مشارکت حدود ۲۵۰ نفر طی ۵ شب و مسابقات مناسبتی با مشارکت حدود ۳۰۰ نفر طی ۳۰ شب، از جمله برنامه‌های مشارکت‌محور این دوره بود.

در کنار این فعالیت‌ها، تهیه و توزیع حدود ۱۰۵۰ جایزه، ثبت‌نام حدود ۳۰۰ زائر اولی برای اعزام رایگان به عتبات عالیات و پیگیری اعزام ۶ زوج جوان و ۹ نفر از برگزیدگان مسابقه معرفت امام علی (ع) به عتبات عالیات، از دیگر اقدامات شاخص موکب به شمار می‌رفت.

تعامل با مواکب اهالی دیالی عراق نیز زمینه‌ای برای شکل‌گیری ارتباطات فرهنگی و مذهبی میان مجموعه‌های مردمی ایران و عراق فراهم کرد و نشان داد که ظرفیت فرهنگی موکب می‌تواند در امتداد ارتباطات مردمی و مذهبی میان دو ملت نیز مورد استفاده قرار گیرد.

در مجموع، فعالیت این موکب نشان داد که یک فضای عمومی شهری، در صورت برخورداری از برنامه‌ریزی، نیروی انسانی، محتوای مناسب و نگاه فرهنگی، می‌تواند به بستری برای ارتباط مستقیم با مردم، ترویج معارف دینی، انس با قرآن، فعالیت‌های فرهنگی، ارائه خدمات اجتماعی، گفت‌وگو و خدمت‌رسانی تبدیل شود.

این تجربه، حاصل تلاش و حضور مستمر نیروهای اجرایی و فرهنگی و همراهی مجموعه‌های مختلف بود و نمونه‌ای قابل ثبت از کار فرهنگی میدانی و مردمی در فضای شهری به شمار می‌رود.



هیئت رزمندگان اسلام



## درباره این کتابچه

«هیئت در جنگ» روایتی از فعالیت‌های معاونت فرهنگی هیأت رزمندگان اسلام در میدان حضرت ولیعصر (عج) است؛ حرکتی که طی ۳۵ شب، از یک موکب خدماتی به مجموعه‌ای فرهنگی، معرفتی و اجتماعی تبدیل شد. در این مسیر، برنامه‌هایی همچون نماز جماعت، گفت‌وگو و مشاوره، نمایشگاه و مسابقات کتابخوانی، فعالیت‌های قرآنی و مهدوی، برنامه‌های کودک و نوجوان، کتابت قرآن و خدمات اجتماعی و یزشکی برگزار شد. حضور مستمر نیروهای فرهنگی و ارتباط مستقیم با مردم، این موکب را به بستری برای خدمت، آگاهی‌بخشی، مشارکت مردمی و ترویج فرهنگ ایثار و مقاومت تبدیل کرد.

